

ସମ୍ବାଦୀୟ ସାହିତ୍ୟ

ଅପହଞ୍ଚ

କବିତା ମହାନ୍ତି

ଏମିତି ଅପହଞ୍ଚ ସ୍ୱପ୍ନ କାହିଁକି ସେ ଦେଖେ !!
ଏମିତି ଅପହଞ୍ଚ ଉତ୍ତର କାହିଁକି ସେ ଉଡ଼େ !!

ଶୁଣିଥିଲା ସିଏ
ରାତି ତମାମ ସ୍ୱପ୍ନ ଦେଖିବାକୁ
ସ୍ୱପ୍ନ, କିଛି ବି ହେଉ,

କେବେ ପରା ରାଜକର ରାଣୀ ହୋଇ
ଅବା ସାରା ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡର ବିଶ୍ୱ ସୁନ୍ଦରୀ ହୋଇ
ନିଜକୁ ଦେଖିବାକୁ
କୌଣସି ସ୍ୱପ୍ନ ପଛରେ
ଯେଯାବତ୍ ସ୍ୱପ୍ନକୁ ସାକାର କରିନପାରିଛି

ଏମିତି ଅନେକ ସ୍ୱପ୍ନ
ଖୋଲା ଆକାଶରେ ପକ୍ଷୀଟିଏ ଭଳି
ଉଡ଼ାଣ ଉଡ଼ିବାକୁ
ଯେଉଁଠି ରାସ୍ତା ଲମ୍ବି ଯାଇଥିବ
ବାଦଳକୁ ଛୁଇଁ ହେଉଥିବ
ଏମିତି ଏକ ଲମ୍ବା ଉଡ଼ାଣ
ବିନା କିଛି କଟକଣାରେ
ସେ ଦିଗହରା ହୋଇ ଉଡ଼ିବୁକୁଥିବ
ରାତିକୁ ତର ନଥିବ
ଅଧାରକୁ ଭଲପାଉଥିବ

ହେଲେ ସବୁ ସ୍ୱପ୍ନ
ସବୁ ଉଡ଼ାଣ କଣ ସତ ହୋଇପାରେ !!
କେହି ତ କେବେ କହିଲେନି
ସ୍ୱପ୍ନ ଏମିତି ଦେଖେ
ଯେଉଁଠି ପହଞ୍ଚି ହେବ
ଉଡ଼ାଣ ଏମିତି ଉଡ଼
ଯେମିତି ତେଣା ଝଡ଼ି ନପଡ଼ିବ

ଏତେ ବଡ଼ ଅପହଞ୍ଚ ଉତ୍ତରରେ
ହାତ ପାଇନଥିବା ସ୍ୱପ୍ନକୁ ମୁଠାଏ ମୁଠାଏ
କ୍ଷତାକ୍ତ ହୋଇ ଦିଗହରା ହେବନି ତ ସିଏ ?

ଶୈଳ ନିବାସ, ନିଗମାନନ୍ଦ ନଗର, ବନିଆଳ ଭୁବନେଶ୍ୱର
ମୋ-୯୯୩୭୩୪୮୨୫୦

ସତ୍ୟେଷ ମିଶ୍ର

ନାଳ ସାହୁ ସୁରଥପୁର ଅଞ୍ଚଳର
ଜଣେ କୁଖ୍ୟାତ ଗୋର। ଅନେକ ରାତିରେ
ଚୋରି କରିବା ପାଇଁ ବାହାରି, କୁଆଡ଼େ
କିଛି ସୁବିଧା ନପାଇ ଗୋଟିଏ ମନ୍ଦିର
ଭିତରକୁ ପଶିଗଲା। ସେହି ମନ୍ଦିରଟି
ଥିଲା ମହାଦେବ ମନ୍ଦିର। ନାଳକୁ
ଜଣାଥିଲା ମହାଦେବଙ୍କ ଲିଙ୍ଗ ଉପରେ
ଗୋଟିଏ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ କୁମ୍ଭ ଅଛି। ଭାବିଲା
କୌଣସି ପ୍ରକାରେ କୁମ୍ଭଟି ହାତକୁ
ଆସିବନେ ତାହା ବିକ୍ରୟ କରି ଜୀବନ
ସାରା ବେଶ୍ ଆରାମରେ
ଚଳିଯାଇପାରିବ। କୁମ୍ଭ ପାଖରେ ହାତ
ପହଞ୍ଚିବା ସମ୍ଭବ ନହେବାକୁ, ଗୋଡ଼
ଦୁଇଟି କିଛି ଗୋଟେ ଉଡ଼ ସ୍ଥାନର
ସମ୍ଭାବନା କରୁଥିବା ସମୟରେ ଶିବ ଲିଙ୍ଗ
ଉପରେ ଗୋଡ଼ ବାଜିଲା। ବିକ୍ରୟ ନକରି
ଲିଙ୍ଗ ଉପରେ ଛିଡ଼ା ହୋଇ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ କୁମ୍ଭକୁ
ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ କଳାମାତ୍ରେ ମହାଦେବ ସ୍ୱୟଂ
ଆବିର୍ଭୂତ ହୋଇ କହିଲେ- ଭକ୍ତ
ନାଳ !! ମୁଁ ତୁମ ଉପରେ ପ୍ରସନ୍ନ। କି
ବର ମାଗୁଛ ମାଗ। ମହାଦେବଙ୍କୁ ଦେଖି
ନାଳ ଭୀତହୁଏ ହୋଇ ହାତ ଯୋଡ଼ି
ବିନୀତ କଣ୍ଠରେ କହିଲା- ପ୍ରଭୁ
ପ୍ରଣାମ। ମୁଁ ଆପଣଙ୍କ ଭକ୍ତ ନୁହେଁ। ମୁଁ
ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ କୁମ୍ଭ ଚୋରି କରିବାକୁ ଆସିଥିଲି।
ମୁଁ ଜଣେ ସାମାନ୍ୟ ଗୋର। ମୋର
ପରମ ସୌଭାଗ୍ୟ ଆପଣଙ୍କ ଦର୍ଶନ
ମିଳିଗଲା। ମୋତେ କ୍ଷମା କରନ୍ତୁ।
ମହାଦେବ କହିଲେ- ଆରେ
ମୋର ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଭକ୍ତମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ
ତୁମେ ଅନ୍ୟତମ। ଭକ୍ତମାନେ ସାମାନ୍ୟ
ବେଳପତ୍ର ଅବା ପୁଲଟିଏ ମୋ ଲିଙ୍ଗ
ଉପରେ ଚଢ଼ାଇ ମନ ବାଞ୍ଛିତ ବର

ହାସନା କରୁଛନ୍ତି। ତୁମେ ତ ଜଣେ
ଦୁର୍ଦ୍ଦମ ନିଷ୍ଠାପର ଭକ୍ତ ! ତୁମେ
ନିର୍ଦ୍ଦାୟିତ ଭାବେ ତୁମର ସମଗ୍ର
ଶରୀରକୁ ମୋ ଲିଙ୍ଗ ଉପରେ ଅର୍ପଣ
କରିଛ। ତୁମର ଅଧ୍ୟାଧାରଣ, ଅନନ୍ୟ
ଭକ୍ତିରେ ମୁଁ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ। ତୁମେ କି ବର
ମାଗୁଛ, ମାଗ। ନିସଙ୍କୋଚରେ ମାଗ।
ନାଳ ଭାବିଲା- ମହାଦେବ
ଯେତେବେଳେ ବର ଯାଚୁଛନ୍ତି,
ଅପହଞ୍ଚରେ ଚୋରି କରି ନିହିତ ହେବି
କାହିଁକି। ସୁଯୋଗ ହାତଛଡ଼ା କରିବା
ଠିକ୍ ହେବନାହିଁ।
ମହାଦେବ- ଆରେ ହଠାତ୍ ଚିତ୍ତିତ
ହୋଇପଡ଼ିଲ କାହିଁକି। କେତେଜଣ
ଚାହୁଁଛ ମାଗ। ଯାହା ମାଗିବ ତାହା
ମିଳିବ ଅବଶ୍ୟ।
ନାଳ ହାତ ଯୋଡ଼ି ବିନୀତ ଭାବେ
କହିଲା- ପ୍ରଭୁ ! ଆପଣଙ୍କ ନାମ ଶୁକର,
ତିନି ଅକ୍ଷର; ସ୍ତ୍ରୀ ପାର୍ବତୀ, ପୁଅ
ଗଣେଶ, କାର୍ତ୍ତିକ ତିନି ଅକ୍ଷର।
ବାସସ୍ଥାନ କୈଳାଶ, ବେକରେ ସର୍ପ
ବାସୁକି ତିନି ଅକ୍ଷର। ତିନି ସଂଖ୍ୟା
ଯେହେତୁ ଆପଣଙ୍କର ଅତ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରିୟ,
ମୋତେ ତିନୋଟି ବର ଦିଅନ୍ତୁ।
ମହାଦେବ କହିଲେ- ତଥାସ୍ତୁ ।
ନାଳ ଚିନ୍ତା କଲା- ଜାତି ଭିତ୍ତିକ
କୋଟା ପ୍ରଥା ପ୍ରଚଳନ କରି ସମାଜରେ
ମଣିଷମାନଙ୍କ ଭିତରେ ଭେଦଭାବ ସୃଷ୍ଟି
କରାଯାଉଛି। ଉଚ୍ଚବର୍ଣ୍ଣର ଯଥା କରଣ
ହୋଇଥିବାରୁ ଆମେ କୋଟା ଶ୍ରେଣୀ
ଭୁକ୍ତ ହୋଇପାରିନାହିଁ। ଫଳରେ ପାଞ୍ଚ
କ୍ଲାସ୍ କ୍ୟାରିଅର ଥାଇ ସୁଖ ସରକାରୀ
ଚାକିରି ନପାଇ ଆମେ ଚୈତ୍ୟୀ ବୃତ୍ତିକୁ
ଆପଣେଇବାକୁ ବାଧ୍ୟ ହୋଇଛୁ। ଆମ
ଜାତିର ଝିଅମାନେ କୋଟା ଶ୍ରେଣୀର
ନିମ୍ନବର୍ଣ୍ଣର ସରକାରୀ ଚାକିରି ପାଇଥିବା
ପୁଅମାନଙ୍କୁ ବିବାହ କରି ଘର ସଂସାର
କରିବା ପାଇଁ ଆଗଭର ହେଉଛନ୍ତି ।
ପରିଶ୍ରମ ସ୍ୱତ୍ୱ ନିଜ ଜାତିର ଝିଅ
ବିବାହ କରିବା ଆମ ପାଇଁ ସ୍ୱପ୍ନ
ହୋଇପଡ଼ିଛି। ଝିଅମାନଙ୍କ ବାପାମାନେ
ସରକାରୀ କୋର୍ଟ ପାଇବା ପାଇଁ
ପାଗଳ। ଯଦି କୋଟା ଉଠିଯାନ୍ତା

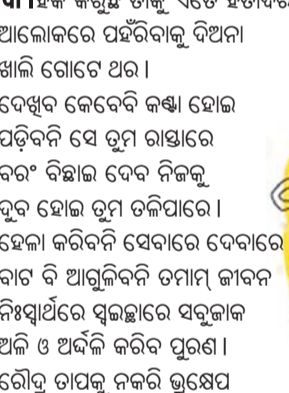
ପାଦ ପଦ୍ମରେ ମନ ରହୁ

ତାହେଲେ ନିଶ୍ଚିତ ଭାବେ ସରକାରୀ
ଚାକିରି ପାଇବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ
ମନପସନ୍ଦର ସୁନ୍ଦରୀ ଝିଅ ବିବାହ
କରିବା ସମ୍ଭବ ହୋଇପାରନ୍ତା।
ନାଳ ମାଗିଲା ପ୍ରଥମ ବର- ଜାତି
ଭେଦ ଓ କୋଟା ପ୍ରଥା ଉଠିଯାଉ।
ମହାଦେବ- ତଥାସ୍ତୁ।
ନାଳ ଭାବିଲା ବିବାହ ପରେ ସ୍ୱାଳ
ନେଇ ସେ କଣ ମାଗିବ ତାଙ୍କର
ଘରେ ରହିବ।
ତେଣୁ ଦ୍ୱିତୀୟ ବର ମାଗିଲା-
ରହିବା ପାଇଁ ଗୋଟେ ସୁନ୍ଦର
କୋଠାଘର ମିଳୁ। ମହାଦେବ-
ତଥାସ୍ତୁ। ଏଥର ତୃତୀୟ ବର ମାଗ।
ନାଳ କହିଲା- ପ୍ରଭୁ, ଆପଣ
ଦୁଇଟି ବର ଦେଇ ସାରିଲେଣି। ଏବେ
ତୃତୀୟ ବର- ମୁଁ ଯେତେବେଳେ ଚାହିଁବି
ତିନୋଟି ବର ମାଗିବି।
ମହାଦେବ- ଆରେ ପୁଣି
ତିନୋଟି ବର କଣ ଦୁଇଟି ମାଗି
ସାରିଲାଣି। ଆଉ ଗୋଟିଏ ମାଗ।

ମହାଦେବ- ତଥାସ୍ତୁ। ଦ୍ୱିତୀୟ ବର
ମାଗ।
ନାଳ- ମୋତେ ସର୍ବଗୁଣ ସମ୍ପନ୍ନ
ପୁଅଟିଏ ମିଳୁ।
ମହାଦେବ- ତଥାସ୍ତୁ। ଏଥର
ତୃତୀୟ ବର।
ନାଳ- ଆଉ ତିନୋଟି ବର
ମୋର ଯେତେବେଳେ ଆବଶ୍ୟକ
ହେବ, ମାଗି ନେବି।
ମହାଦେବ- ବନ୍ଧ ନାଳ। ଏହା
ଠିକ୍ ନୁହେଁ। କେବଳ ତିନୋଟି ବର
ତୁମର ପ୍ରାପ୍ୟ।
ନାଳ ନମ୍ର ଭାବେ କହିଲା- ପ୍ରଭୁ
ମୁଁ ତିନୋଟି ବର ହିଁ ମାଗିଛି।
ମହାଦେବ ଅତ୍ୟନ୍ତ ହୋଇଗଲେ।
ପୁଅର ପାଠ ପଢ଼ା ବୟସ ହେବାକୁ
ସ୍ତ୍ରୀ କହିଲା- ପ୍ରଭୁ, ଏବେ କୋଡ଼
ସ୍କୁଲରେ ପାଠ ପଢ଼ାଉବା ତାହା ସ୍ଥିର
କର। ସରକାରୀ ସ୍କୁଲରେ କିପରି
ପାଠପଢ଼ା ହେଉଛି ତାହା ନ କହିବା ଭଲ।
ଆମ ଘର ପାଖରେ ଥିବା ଭୃଷ୍ଣ
ବୋଲାନରେ କିଛି ଶିକ୍ଷକ ଓ ଶିକ୍ଷିତ୍ରୀ
ତାଳି, ତାଳକ, ଅଣ୍ଡା ନିୟମିତ ଭାବେ
ବିକ୍ରୟ କରୁଥିବା କଥା ମୁଁ ଜାଣେ। ସ୍କୁଲରେ
ପାଠ ନପଢ଼ାଉ ଘରେ ଚିତ୍ତସନ୍ଦ ନାଁ ରେ
ସେମାନେ ପାଠ ବେପାର କରୁଛନ୍ତି।
କୋଳିଶ ମିଡ଼ିଆମ ପ୍ରାଜ୍ଞଭେଦ୍ ସ୍କୁଲରେ
ଯଥା ରାତି ପାଠପଢ଼ା ହେଉଥିଲେ ବି
ଆଖିରୁକା ମୋଟା ଅକର ଅର୍ଥ ଶେଷଣ
କରାଯାଉଛି। ଏଭଳି ପରିସ୍ଥିତିରେ କ'ଣ
କରାଯିବ ଭାବି ଚିନ୍ତି କୁହ।
ନାଳ କହିଲା- ହଉ ମୋତେ ତିନି
ଦିନ ସମୟ ଦିଅ। ମୁଁ କିଛି ଗୋଟେ
ବ୍ୟବସ୍ଥା କରୁଛି।
ଏପତେ ଚିନ୍ତାରେ ଥିଲେ
ମହାଦେବ। ଭଲ ବର ଦେଲେ ଯେ...
ନାଳର ବର ମାଗିବା ଶେଷ ହେଉନାହିଁ।
ଶେଷରେ ଏହାର ସମାଧାନ ନିମନ୍ତେ
ନାରାୟଣଙ୍କୁ ସାକ୍ଷାତ କଲେ। ନାରାୟଣ
କହିଲେ- କୁଳି ସୁନ୍ଦର ଭକ୍ତକୁ ଆପଣ
କାଣ୍ଡିନାହିଁ। ଆଜ୍ଞାନି ଦେଖାଇଲେ
ସେମାନେ ବାହା ଗିଳିଯିବେ। ଥରେ
ଦେଲେ ସେମାନଙ୍କର ମାଗିବା ଶେଷ

ଅସରା ଆଲୁଅ ତୁମର

କାହିଁକି କରୁଛ ତାକୁ ଏତେ ହତାହତ
ଆଲୋକରେ ପହଞ୍ଚିବାକୁ ଦିଅନା
ଖାଲି ଗୋଟେ ଥର।
ଦେଖିବ କେବେକି କଣ୍ଠା ହୋଇ
ପଡ଼ିବନି ସେ ତୁମ ରାସ୍ତାରେ
ବରଂ ବିଛାଇ ଦେବ ନିଜକୁ
ଦୁବ ହୋଇ ତୁମ ଚଳିପାରେ।
ହେଲା କରିବନି ଦେବାରେ
ବାଟ ବି ଆଗୁଲିବନି ତମାମ ଜୀବନ
ନିଃସ୍ୱାର୍ଥରେ ସ୍ୱପ୍ନରେ ସବୁଜାଳ
ଅଳି ଓ ଅର୍ଦଳି କରିବ ପୁରଣ।
ରୋଦୁ ତାପକୁ ନକରି ଭ୍ରଷ୍ଟେପ
ଆପଣେଇ ନେବ ସବୁ ରତୁକୁ ସେ ଭାବିକି ବସବ।

ଜ୍ୟୋତ୍ସ୍ନା ପାଢ଼ୀ

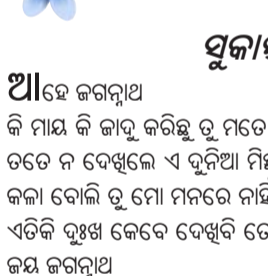

ଉପନୀତ ହେଲେ ବନ୍ଧସର ସାୟାହୁରେ
ପୋଛି ଦେଇ ଝାଳ ପବନର ପାପୁଲିରେ।
କୋଳରେ ଶୁଆଳ ସାଉଁଳିବ ଆଲରା କେଶକୁ
ଧିରେ ଧିରେ ଶୁଣାଇବ କୋରା ବି ତୁମକୁ।
ହଁ ଶେଷ କଥାଟି ଶୁଣ!
ଅସରା ଆଲୁଅ ତୁମର
(ଆଉ) ସକଳ ଅକ୍ଷର ତାର।
ତାକୁ ଗର୍ଭରୁ ନକରି ନଷ୍ଟ
ଖାଲି ଆଲୋକରେ ପହଞ୍ଚିବାକୁ ଦିଅନା ଗୋଟେ ଥର
କାହିଁକି କରୁଛ ତାକୁ ଏତେ ହତାହତ।
ପି.ତନ୍ମୁ.ଡି ରୋଡ଼, କେନ୍ଦୁଝରଗଡ଼-୭୫୮୦୦୧

ଆହେ ଜଗନ୍ନାଥ

ସୁକାନ୍ତି ମହାପାତ୍ର
ଆହେ ଜଗନ୍ନାଥ
କି ମାୟ କି କାଦୁ କରୁଛୁ ତୁ ମତେ
ତତେ ନ ଦେଖିଲେ ଏ ଦୁନିଆ ମିଛ ଲାଗେ ସତେ
କଳା ବୋଲି ତୁ ମୋ ମନରେ ନାହିଁ କେବେ ଦୁଃଖ
ଏତିକି ଦୁଃଖ କେବେ ଦେଖିବି ତୋ କଳା ଶ୍ରୀମୁଖ
ଜୟ ଜଗନ୍ନାଥ

ହଳଦିପଦା, କଲ୍ୟାଣପୁର

ବିଶ୍ୱାସେ ନଦିଅ ବିଷ...

ରାମଚନ୍ଦ୍ର ବେହେରା
ବିଶ୍ୱାସ ଖୁଅରେ ଚାଲିଛି ଦୁନିଆଁ
ଚାଲୁଥିବ ସୁନ୍ଦର ଧରି
ବିଶ୍ୱାସ ଅଟଳ ସମ୍ପର୍କର ସେତୁ
ଦିଏ ଆତ୍ମାଧରା ଭରି
ବିଶ୍ୱାସ ଦିଏ ଭରସା
ବିଷାଦ ପରାଣେ କାଣେ ଅନୁରାଗ
ଜନ୍ମନିଏ ନୁଆ ଆଶା।
ବିଶ୍ୱାସର ବଳେ ପୁଣ୍ୟ ନନ୍ଦିଘୋଷ
ବଡ଼ଦାଣ୍ଡେ ହେଲା ସୁଖ
ଭକ୍ତ ସାଲବେଦନ କରିଲେ ଦର୍ଶନ
ଆଗକୁ ବଢ଼ିଲା ରଥ
ବିଶ୍ୱାସ ଦିଅଳ ଭକ୍ତି
ବିଶ୍ୱାସ ତୋରାକୁ ମଜବୁତ୍ କଲେ

ମିଳକ ପରାଣେ ତୁମ୍ଭି।
ବିଶ୍ୱାସରେ ବିଷ ସମର୍ପି ମନୁରା
ପାଇଥିଲା ଅପମୟ
ଶକୁନିର ଗୁଣ ରାଜନୀତି ପାଇଁ
ଧ୍ୟୁସ ହେଲା ମଦୁବଂଶ
ବିଶ୍ୱାସ ଅତୁର ଧାର।

ତେଜୁଳିପଦା, ଜଗତସିଂହପୁର
ମୋ-୭୩୫୫୭୩୪୩୫୫

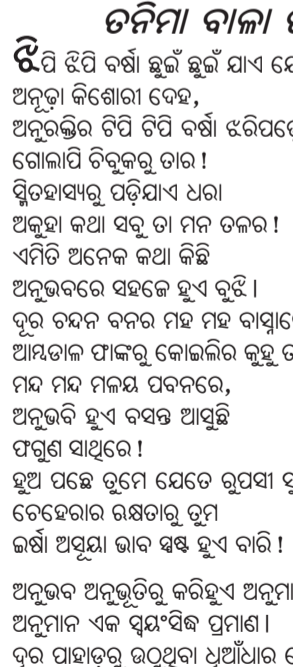
ଶ୍ରମିକ ଦିବସ

ଜଗଦୀଶ ସାହୁ
ଦେଖିଲି ତାକୁ ଜଗା ଭାଟିରେ
ମୁଣ୍ଡରେ ଠେକା ଭିଡ଼ି
କାମ କରିକି ଅଳି ପଡ଼ିଲେ
ଚାଣେ ଖଣ୍ଡିଆ ବିଡ଼ି।
ଦେଖିଲି ତାକୁ କାରଖାନାରେ
ସାଙ୍ଗ ଶ୍ରମିକ ମେଲେ
ହାତକୁ ହାତ ମିଶାଇ ହସି
କାମ କରିବା ବେଳେ।
ଦେଖିଲି ତାକୁ କ୍ଷେତମାଳରେ
ହାତେ କୋଦାଳ ଧରି
ଝାଳରେ ଭିଜି ମଧା କରଇ
ମାଟିକୁ ପୁଣ୍ୟ କରି।
ଦେଖିଲି ତାକୁ ଖୋଳିବା ବେଳେ
ଗାଆଁ ପୋଖରୀ ମାଟି
ରାସ୍ତା ତିଆରି କରିଛି ସିଏ
ଘାଟି ପଥର କାଟି।
ଦେଖିଲି ତାକୁ ମୁଣ୍ଡରେ ଠେକା
କୋଠା ଗଡ଼ିବା କାଳେ
କଂସାଏ ବାସି ପଖାଳ ଖାଏ
ଧରି ପିଆଳ ଫାଳେ।
ଦେଖିଲି ତାକୁ ନଦୀବନ୍ଧକୁ
ବାନ୍ଧିଛି ହାତେ ତାର
ତା' ପରିଶ୍ରମ ମୂଲ୍ୟ ଦେବାକୁ
ଶକତି ଅଛି କାର।
ଅନ୍ଧର ଭରି କୁହାର କରେ
ତା' ପାଇଁ ଦିନଟିଏ
ମେ ପଢ଼ିଲା ପାଳିବା ଆସ
ଯେଉଁଠି ଅଛ ଯିଏ।
ସଂକପଡ଼ା, ହିନ୍ଦୋଳ,
ଡେକାନାଳ-୭୫୯୧୨୮
ମୋ-୯୦୭୮୧୮୭୫୭୧୧୭

ଦେଖିଲି ତାକୁ ମୁଣ୍ଡରେ ଠେକା
କୋଠା ଗଡ଼ିବା କାଳେ
କଂସାଏ ବାସି ପଖାଳ ଖାଏ
ଧରି ପିଆଳ ଫାଳେ।
ଦେଖିଲି ତାକୁ ନଦୀବନ୍ଧକୁ
ବାନ୍ଧିଛି ହାତେ ତାର
ତା' ପରିଶ୍ରମ ମୂଲ୍ୟ ଦେବାକୁ
ଶକତି ଅଛି କାର।
ଅନ୍ଧର ଭରି କୁହାର କରେ
ତା' ପାଇଁ ଦିନଟିଏ
ମେ ପଢ଼ିଲା ପାଳିବା ଆସ
ଯେଉଁଠି ଅଛ ଯିଏ।
ସଂକପଡ଼ା, ହିନ୍ଦୋଳ,
ଡେକାନାଳ-୭୫୯୧୨୮
ମୋ-୯୦୭୮୧୮୭୫୭୧୧୭

ଅଶୁଭ ଅନୁମାନ

ତନିମା ବାଳା ପରିଡ଼ା
ଝିପି ଝିପି ବର୍ଷା ଛୁଇଁ ଛୁଇଁ ଯାଏ ଯେବେ
ଅନୁଭୂତି କିଶୋରୀ ଦେହ,
ଅନୁଭୂତିର ଚିପି ଚିପି ବର୍ଷା ଝରିପଡ଼େ
ଗୋଲାପି ଚିତ୍ତକୁ ତାର!
ସ୍ମୃତହାସ୍ୟରୁ ପଡ଼ିଯାଏ ଧରା
ଅକୁହା କଥା ସବୁ ତା ମନ ତଳର!
ଏମିତି ଅନେକ କଥା କିଛି
ଅନୁଭବରେ ସହଜ ହୁଏ କୁଝି।
ଦୂର ଚନ୍ଦନ ବନର ମହ ମହ ବାସ୍ନାରେ,
ଆତ୍ମତାଳ ଫାଙ୍କରୁ କୋଇଲିର କୁହୁ ତାନରେ
ମୟ ମୟ ମଳୟ ପବନରେ,
ଅନୁଭବ ହୁଏ ବସନ୍ତ ଆସୁଛି
ଫଗୁଣ ସାଥରେ!
ହୁଅ ପଛେ ତୁମେ ଯେତେ ରୁପସା ସୁନ୍ଦରୀ
ଦେହେରାର ରକ୍ଷତାରୁ ତୁମ
ଜର୍ଣ୍ଣା ଅପୂରା ଭାବ ସ୍ପଷ୍ଟ ହୁଏ ବାରି!
ଅନୁଭବ ଅନୁଭୂତିରୁ କରିହୁଏ ଅନୁମାନ
ଅନୁମାନ ଏକ ସ୍ୱୟଂସିଦ୍ଧ ପ୍ରମାଣ।
ଦୂର ପାହାଡ଼ରୁ ଉତ୍ତୁରା ଧୂଆଁଧାର ଦେଖି

ଜହ୍ନ:ଚଉପଦୀ

ରତ୍ନକାନ୍ତି ମିଶ୍ର
ରାଜା ରଜନୀରେ ନାଲୀର ଆକାଶ ଦେହେ
ବିକମିଳ ତାରା ନିଃକ୍ଷୋଭ ନିଃସାର ମୁନ,
ଅମା ଅକ୍ଷରରେ ଦାସ୍ୟୁତ ଥିଲା ତା କାନ୍ତି
ରୁପର ରୋଷଣା କାଳେ ଆଜି ତୋପା ଜହ୍ନ ॥
ସାଗର ଉତ୍ତାଳ ଦୀର୍ଘ ପ୍ରତୀକ୍ଷାତ ପରେ
ବତାଳ ଦେଇଛି ଲହଡ଼ି ପାପୁଲି ଧାରେ,
ତୋଳିବାକୁ ମନ ସ୍ମିଗର ରଜତ ଜ୍ୟୋତ୍ସ୍ନା
ପ୍ରୀତି ଅଭିସାର ରତେ ପରା ଶର୍ବରୀରେ ॥
ପୂର୍ଣ୍ଣମା ତିଥିରେ ସୌର୍ଯ୍ୟ ସୌମ୍ୟକାନ୍ତ ଜହ୍ନ
ତକୋର ପ୍ରାଣରେ ବିରହ ଗାତିକା ତୋଳେ,
ନଳ ସେପାରିରେ ଜନକ ଗୋରାର ଗାଆଁ
ପ୍ରେମୀ ଛାଡ଼ିତକେ ପ୍ରଣୟ ପିପାସା କାଳେ ॥
କୁଆଁର ପୁନେଇଁ ତୋପା ଜହ୍ନ ଅଭିଷେକ
ଆୟୋଜିତ କରେ କୁଆଁରୀ କନିଆଁ ମନ,
କେତେ ଯେ ସପନ ବେପଥୁ ଜଗାଏ ଆସି
ବୁଝା ଅବୁଝରେ ସୁରଭିତ ସମ୍ମୋହନ ॥

କାନ୍ଦଣା ଲହରୀ ଖୁଲଣା ସୁନ୍ଦରୀ
ଗାତ ଆଉ ଶୁଭୁ ନାହିଁ
ଶୁଭ ଓ ଅଶୁଭ ଖବର ଦେବାକୁ
ଦାଣ୍ଡ କାଳ ଆସୁ ନାହିଁ
ସେରକ ପୁରିଲା ମାଣକ ପୁରିଲା
କପୋତୀ ବାହୁନା କାହିଁ ॥
କାନ୍ଦଣା ନଗର, ବାଲେଶ୍ୱର - ୧
ମୋ-୯୪୩୭୮୧୩୭୦୮

ଛାଏଁ ଜଣାପଡ଼େ ନିଆଁ ନିଶ୍ଚୟ ଲାଗିଛି ସେଇଠି।
ଉଚ୍ଚ ଆକାଶରେ କଳା ମେଘମାଳା ସୁନ୍ଦରୀ
ବାଦଳ ଫଟେଇ ଧୁମ୍ ବର୍ଷିବ ଏବେ!
ଅନୁଭୂତିର ଅଳ୍ପ ସବୁ ଭୁଲ ହୁଏ
ଯେବେ ବ୍ୟତିକ୍ରମ ଘଟେ ପ୍ରକୃତିରେ
ଆକାଶରୁ ଅକାଞ୍ଚି ହୋଇପଡ଼େ
ବର୍ଷାର ଧାରା ବିନା ଶ୍ରାବଣରେ!
ଠିକ୍ ସେମିତି ଭାଗ୍ୟର ବିତ୍ତମନା ଘଟେ
ଏକ ନିରାହ ମଣିଷ ଜୀବନରେ!
ନିର୍ଦ୍ଦୋଷିତ୍ୟ ଛଳନାର ଚାନ୍ଦର ତଳେ
ତାଳି ଦେଇ ନିଜ ଦୋଷ ଦୁର୍ଗୁଣ
ଆନୁମାନିକ ବିଚାରରେ
ନିରାଧାରେ ଉଡ଼ାଉଥାଏ ଅପବାଦର ଧୂଆଁ
ସରଳ ଏକ ମଣିଷର!
ବୋଲି ଦେଇ ତା ଦେହେ
ମୁଠାଏ କାଳିନୀ ଅଭିର
ଭୋଗେ ଆତ୍ମସନ୍ତୋଷ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣର!
ହେଲେ, ଯେତେ ଯେତେ ଅଭାଜି ଖୁଆଲି
କଷ୍ଟରେ ତାକୁ ପରଖୁଥାଏ
ସେତେ ସେତେ ନିଷ୍ପତ୍ତ ଖୁଆଲିପଗରେ
ହୃଦୟ ତାର ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ ସମ ତମକୁଥାଏ।
ଏମ.ଏ (ଉତ୍କଳ) ଦର୍ଶନ, ଭୁବନେଶ୍ୱର
ମୋ-୯୪୩୭୦୮୯୮୫

ନିଛାଟିଆ ଲାଗେ ନଜକୁଳ ବିଳ
ପତର ପଡ଼ୁଛି ଝଡ଼ି,
ବିଶାଖା ଖରା ଚାଉଁଚାଲି ମାରେ
ପାରଦ ଗଲାଣି ବଡ଼ି,
ରହି ରହି ଦେଖ ଚଗଲା ପବନ
ବୋହୁଛି ପଡ଼ିକୁ ଘଡ଼ି।
ନିଛାଟିଆ ଲାଗେ ନଜକୁଳ ବିଳ
ପତର ପଡ଼ୁଛି ଝଡ଼ି,
କେରାକେରା ଝରା ବଉଳର ବାସ
ବଣ ସାରା ମହକୁଛି,
ଅଳପ ଦିନରେ ଧରିବ ସେ କଷି
ରଙ୍ଗ ତାର ବଦକୁଛି।
ସୋରିଷ ପୁଲଟି ଝାଉଁଳି ପଡ଼ୁଛି
ଦେହରେ ବାଜିଲେ ତାଟି,
ରବି ମୁଖ ଚାହିଁ ହସେ ପୂର୍ଯ୍ୟମୁଖୀ
ହସରୁ ଝରୁଛି ମୋଟି।
ପହଞ୍ଚି, ବିଜେପୁର, ବରଗଡ଼
ମୋ-୯୪୩୭୫୨୨୫୫୫

ଆଳି, କେନ୍ଦୁପଡ଼ା

ପାରଦ ଗଲାଣି ବଡ଼ି

ସୁହଂସ ଭୋଇ
ପ୍ରଥମ ଗଛଟିରେ ଝୁପାଝୁପା ହୋଇ
ଝୁଲୁଛି ମହୁଲ କଡ଼ି।
କେରାକେରା ଝରା ବଉଳର ବାସ
ବଣ ସାରା ମହକୁଛି,
ଅଳପ ଦିନରେ ଧରିବ ସେ କଷି
ରଙ୍ଗ ତାର ବଦକୁଛି।
ସୋରିଷ ପୁଲଟି ଝାଉଁଳି ପଡ଼ୁଛି
ଦେହରେ ବାଜିଲେ ତାଟି,
ରବି ମୁଖ ଚାହିଁ ହସେ ପୂର୍ଯ୍ୟମୁଖୀ
ହସରୁ ଝରୁଛି ମୋଟି।
ହିତ ମୁଣ୍ଡେ ଠିଆ ହୋଇଛି ପଳାଶ
ମନ ଉଣା ଚିକେ କରି,
ବାସ ଗଛ ସିନା ନାହିଁ ତା' ନିଜର
ଶୋଭା ନିଏ ମନ ହରି।
ନଳ ସୁଅ ଧାର ସରୁ ଦିଶିଲାଣି
ମନୁର ହେଲାଣି ଗତି,
ଏଣିକି ଚକଟି ଶୋଷି ନେବ ସବୁ
ସେ' ତ ନିବାସୁଣ ଅତି।
ପହଞ୍ଚି, ବିଜେପୁର, ବରଗଡ଼
ମୋ-୯୪୩୭୫୨୨୫୫୫

ସେହି ମୋର ଗାଁଟି

ଅସୀମା ପ୍ରଧାନ
ଜିଲିବ ନାହିଁ ସେଇଠି ଦିନେ
ମୋର ଚିତା ନିଆଁଟି ॥
କେତେ ଦିନୁ ଛାଡ଼ିଛି ଗାଁ ମୋର
ଯାକ ଶାଶୁଘର
ଦୁଇଟି ଗାଁକୁ ନିଜର କରି
ଭୁଲିନି ଗାଁ ମୋର ॥
ସେହି ମୋର ଗାଁଟି
ପାଖରେ ଥାଇ ଦୂରେଇ ଯାଇ
ରଖିବି ତା ନାଟି ॥
ସେଇ ବନ୍ଧ ପୋଖରୀକୁଳ
ଆଜି ତ ଅଧିକ
ପିଚୁକି ଗଛ ଆମର ତାଳ
ସବୁ ତ ଅଜଣା ॥
ସେହି ମୋର ଗାଁଟି
ଚିହ୍ନିବେ ନାହିଁ ମୋତେ ତ କେହି
ଗଲେ ଦିନ ଦୁଇଟି ॥
ଧୂଳି ମାଟିର ମୋର ସରଗ
ମୋ ପାଇଁ ଅଭୁଲ
ଅଧା ବକା ତା ସତ୍ତ୍ୱକ ପଥ
କାହିଁ ହଜିଗଲା ॥
ସେହି ମୋର ଗାଁଟି
ଶରୀର ମୋର ଯେଉଁଠି ଥାଇ
ହୃଦୟ ସେଇଠି ॥
ମାହେଶ୍ୱରୀ ଗାଁ ଦେବାକୁ ଦେଖୁ
ଅରୁଣୁଳା ଛାଡ଼ି
ମା' ମୋତେ ତୁ କେକେଲ ନେ ଆଜି
କରଇ ବିନତି ॥
ସେହି ମୋର ଗାଁଟି
ଆଜି ବି ଚିଏ ଦଉଡ଼େ ନାଦେ
ଗାଁ କଥା ଭାବି ଚି ॥
ତା ତାଳ ସଜ ଖଜୁରୀ ମୂଳ
ମଧୁଠାରୁ ମିଠା
ପୁରେ ନାହିଁ ମନ ମୋର ଆଜି
ଖାଲି କେତେ ପିଠା ॥
ସେହି ମୋର ଗାଁଟି
ଯାହା ନାଁ ସହ ନିଜ ନାଁ ଯୋଡ଼ି
ଉଷତ ହୁଏଟି ॥
ଛଳ ଛଳ ତାର ରୂପା ଜଳ
ତରାଲଣି କେତେ
ହଳିବାକୁ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ହୁଏ ଆଜି
ତା ଶାତଳ ପ୍ରୋତେ ॥
ସେହି ମୋର ଗାଁଟି
ଛିଣ୍ଡେଇ ଶୁଖିଲ ଯିବି ଧାଉଁ
ପ୍ରାଣି ଖୋଜି ଚି ॥
ବୀରମହାରାଜପୁର, ସୁବର୍ଣ୍ଣପୁର
ନାମମହାରାଜପୁର, ସୁବର୍ଣ୍ଣପୁର

